

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Beelden-Dienst Ende Vasten Met Haere Ceremonien Soo
Sy Ghebryckt Worden Vande H. Roomsche Kercke
Bevestight Met De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders
vande eerste 400. jaeren**

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, 1664

Het II. Capittel. Van andere ghestelde Vasten-daghen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71387)

ke / in dese loffelijcke ghewoonte volherdt / ende dat sy mede in 't oude Testament het exempel heeft van Moyses, ende Elias, ende in 't nieuwt Testament het exempel van Christus selbe; soo en kan ick niet bedencken / hoe Partije dese ghewoonte in ons kan schelden / ende berispen als superstitie / 't en zy dat sy saemen wilt staende houden / dat oock de heele recht sinnige Kercke is superstiteus gheweest.

HET II. CAPITTEL.

Van andere ghestelde Vasten-daghen.

§. I.

Ewijzen uyt Schrifture, datmen behalven de viertigh daghen, noch andere ghestelde magh onderhouden in 't vasten.

Leuitici Capite 16. versu 29.

Dit sal voor u eene eeuwighe in settinghe zijn: Ghy sult inde sevenste maent, op den thienden dagh der maendt uwe Zielen-verootmoedighen.

De bemerkinghe vanden Dordrechtschen Bijbel, hier oer / is dese Num. 43. Ghy sult u vernederen voor den Heere, met bekentenisse van uwe sonden, met vasten, met bidden &c.

Daer hebt ghy den thienden vande sevende maendt / eenen sekeren gestelden dagh om te vasten.

Hier teghen en doet niet / dat desen dagh / als wesende een deel vanden wettelijcken dienst / met de doodt Christi af-ghebroken is; 't is ons ghenoech dat wy het exempel Godts hebben / om hem hier in naer te volghen / in het stellen van sekere daghen in 't jaer / om te vasten: Want de wijle het vasten niet alleenlyck niet af-ghebroken en is

is ghetweest in het nieuwe Testament / maer ter contrarien gheleert / ende ghepleeght vande Apostelen / ende bevesticht van Christo, als hy seyde: *Math. 9. v. 15.* Als den Bruydegom van haer sal genomen zijn, dan sullen sy vasten: soo en sie ick gheene reden / waerom dat de Kercke / naer het exempel Godts / niet en soude moghen eensighe sekere daghen stellen in 't jaer / om te vasten.

Zacharia Capite 8. versu 19.

Alsoo seyt den Heere der heyrshaeren, het vasten der vierde, ende het vasten der vijfde, ende het vasten der sevenste, ende het vasten der thiende maent, sal den Huyse Iuda tot vreughde, ende tot blijtschap, ende tot vrolycke hoogh-tijden wesen. *Stet doock Zacharia Capite 7. versu 5.*

Wat wilt ghy klaerder? ghy moet my bekennen dat de Joden / noch oprechte geloobighe wesende / sekere ende ghestelde vasten-daghen hadden in 't jaer. Dat dese daghen af-ghebroken zijn inde nieuwe Wet / ende van gheender werden / bekennen wy seer geerne, maer thoont my eens / waer dat het inde nieuwe Wet verboden is / andere ghestelde Vasten-daghen te hebben / tot een ander eynde ingestelt als de Joden vooz hadden: de Joden vasteden inde vyfde maendt / soo Partye seght *Num. 11.* ter ghedachtenisse vande destructie des Tempels: Waerom en moghen de Christenen niet jaerlijck vasten / op dien dagh / als den Saltgh-maeker des werelts ghestorven is / ter ghedachtenisse vande destructie des lebenden Tempels / vanden welcken gheseyt wordt *Ioan. 2. 19.* ontbindt desen Tempel? De Joden vasteden inde sevenste maendt ter ghedachtenisse van Godolias, den Oversten der Joden / die inde maendt verraderlyck vermoort was: Waerom en moghen de Christenen niet vasten ontrent die daghen / dat haer ontnomen ende om-ghebracht zijn ghetweest haere gheestelijke leydtsmannen / als den H. Petrus, Paulus, ende andere Apostelen / ende Martelaeren? Wat meerder ongherijmthepdt is hier
vooz

voorz de Christenen / alser is gheweet voorz de Joden - Waer staet het gheschreven / dat de Christenen / soo wel haere droefhepdt niet en moghen saerlijckx behoonen met vasten / ober de doot Christi, ende sijne Discipelen / als de Joden deden ober de doot van haere Leptf-mannen / ofte ober eentighe andere afflictien : De Joden moesten haer saerlijckx / op den tjienden dagh vande sevendende maendt / verootmoedighen met vasten / tot eene bereydinghe der offerhanden / ende versoendagh : Waer is het aen de Christenen verboden sulckx te doen / tot bereydinghe van eentighen Christelijcken Hoogh-tijdt / oft van Kerstdagh, oft Paeschen, ofe Sinxen, ofte andere : wijst my de Schrifruet-plaetsen aen / daer dit wydruckelijck aen ons wordt verboden.

Ghy sult my mischien voorz-stellen de plaetse vanden H. Apostel Paulus Galat. Cap. 4. v. 10. daer hy de Galaten berispt / om dat sy onder-hielden dagen, ende maenden, ende tijden, ende jaeren.

Ad quod qui simplici-terresponde-bit, dicit: Nō eodē Iudaicā obseruationis dies esse, quos nostros: Nos enim non Azymorum Pascha celebramus, sed Resurrectionis, & Crucis: Nec septem, juxta morem Israel, numeramus hebdomadas in Pentecoste, sed Spiritus sancti veneramur adventum &c.

Ick antwoorde / voor eerst met den H. Hieronymus in Cap. 4. Epist. ad Galatas: a Dat onse dagen de selve niet en zijn / met die vande Joodsche onderhou- dinghe ; want wy en vieren den Paeschen niet van ongeheefde brooden / maer vande Derrijse- nisse / ende van het Cruys : Noch wy en tellen gheene seuen weken inden Sinxen / naer de ma- niere van Israël, maer wy eeren de komste vanden H. Gheest &c. Alsoo seggh' ick mede van onse ge- stelde vasten-daghen / dat sy de selve niet en zijn / met die vande Joodsche onderhoudinghe ; want wy en vasten niet inde vijfde maendt ter ghedachte- nisse vande destructie des Tempels, maer wy vasten / hy exempel / op den Vrijdagh voorz Paeschen / ter ghedachtenisse vande doot des Heeren. Wy en vasten niet inde sevenste maent / ter ghedachte- nisse vande moortde Godolix ; maer wy vasten den dagh voorz de Fceste vande HH. Petrus, ende Paulus, ende andere / ter ghedachtenisse van haere Mar- telie / ofte af-scheyden.

Ick

Ick antwoorde dan ten tweeden, dat de booz-
 noemde berispinghe Pauli tot de Galaten, de welcke
 sekere daghen, ende maenden, ende tijden, ende jaeren
 onderhielden, niet een zier teghen ons en doet; dit
 berhoone ick upt de eyghen woorden van Paryc:
 want den Dordrechtschen Bybel bekennt Num. 43. dat
 Paulus hter de Galaten berispt/ om dat sy onderhiel-
 den eenighe loodtsche Feest-daghen, ende dat/ soo hy
 seght Num. 44. naer de wijze der Joden: Maer wy en
 onderhouden noch Joodtsche Feest-dagen / noch
 vasten-daghen/beel min doen wy dat/ naer de wijze
 der Joden, naemelyck die af-ghebroken soude wes-
 sen: Ergo dese Schryfuer-plaetse van Paulus, soo
 sy van Paryc selve wordt upt-ghelept/ en doet niet
 ter saecke / ende en kan ons in 't minste niet te-
 ghen-strijden.

B E S L U Y T.

T Is seker/ dat by de Joden / eenighe sekere ge-
 stelde daghen waeren in 't jaer/ op de welcke
 sy jaerlyckx vasteden / ende dat die ghewoonte
 niet te misprysen en mag: Ende al-hoe-wel wy
 gheerne bekennen / dat die booznoemde Joodt-
 sche ghestelde vasten-daghen / inde nieuwe Wet
 van gheender weerden en zyn; soo is 't nochtang
 dat Paryc niet machtigh en is / upt Schryfure te
 bewysen/ dat de Christenen gheene andere sekere
 vasten-daghen / tot een andere eynde/ en moghen
 instellen: Ergo soo langh als sy dit niet en kan
 doen/ soo houden wy staen/ dat dierghelycke ghe-
 woonte niet te misprysen en is/ maer loffelyck/
 ghelyck sy is gheweest by de Joden. Dit is oock
 het gheboelen gheweest vande oude rechtsinnighe
 Kercke Christi, niet de welcke de heden-daeghsche
 Roomsche Kercke noch ober-een-komt / ghelyck
 als blycken sal upt den volghenden Paragrapgh.

§. II.

Bewijzen uyt de HH. Out-vaders vande eerste 400. jaeren, datmen't haren tijde sekere ghestelde vasten-daghen hadde, buyten het vasten van 40. daghen.

Den H. Clemens Romanus, Anno 80.

Constitut. Apostolicar. libro 5. Capite 14.

Quartā feriā, & sextā iussit nobis jejunare, illā quidem propter proditiōē, hac vero propter passionem.

Hij heeft ons gheboden te vasten op den Woensdagh/ende den Vrijdagh; op den Woensdagh ter oorzaecke dat hy verraden is gheweest/ op den Vrijdagh/om dat hy geleden heeft.

Den H. Ignatius, Anno 100.

Epistolā ad Philippenses.

Post Passionis Dominicae hebdomadam jejunare quartis, & sextis feriis negligatis.

Maer de wreke vande Passie des Heeren/en veronachtsaemt niet te vasten op de Woensdaghen ende Vrijdaghen.

Den H. Clemens Alexandrinus, Anno 200.

Libro 7. Stromatum, Capite 7.

Novit fidelis, jejuniū quoq; ænigmata horum dierum, quarti inquam, & sexti,

De gheloobighe weten de verholentheden wel van die vasten daghen / te weten / vanden Woensdagh/ ende Vrijdagh.

Den H. Calixtus, Anno 218.

Epistolā ad Benedictum Episcopum, Capite 1.

Iejunium quod ter in anno apud nos celebrare, didicisti, convenientius nunc per quatuor tempora fieri decernimus: ut

Ghy hebt verstaen dat wy drymael in't jaer plegghen te vasten; nu stellen wy / dat dit bequaemer gheschieden sal op vier tijden / op dat / ghelijck het jaer vier tijden heeft/

heeft / wy oock op de vier tijden des jaers
solemnelyck vasten.

Den H. Urbanus, Anno 224.

Apud Gratianum Distinctione 76.

Wy ordonneren dat het vasten vande vier
tijden op dese orden/nae de oude ghewoonte/
sal ghehouden worden: het eerste in't begin-
sel van't viertrigh-daeghsche vasten/het twee-
de inde weke van Pinxteren / het derde in
September/ het vierde in December.

Origenes Anno 226.

Homiliã 10. in Leviticum.

Wy hebbe den vierde/en sesden dagh vande
weke/ op de welcke wy solemnelyck vasten.

Petrus Alexandrinus Anno 300.

Canone ultimo.

Niemant en sal ons berispen/om dat wy
onderhouden den Woensdagh / ende Vrij-
dagh/ op welke daghen/ons/ naer de ober-
leveringhe / is gheboden te Vasten. Op den
Woensdagh/ ter oorsake vanden raet/ die de
Joden gheslaghen hebben ober het berraedt
des Heeren; ende den Vrijdagh / om dat hy
vooz ons heeft gheleden.

Den H. Epiphanius Anno 370.

In Compendio verae Doctrinae.

Dit vasten woort het heel jaer deur/inde H.
Catholijcke Kercke onderhouden/te weten/
op den Woensdagh/ ende Vrijdagh.

Phi-

ficut annus per qua-
tuor voluit tempora,
sic & nos quaternum
solemne agamus je-
junium per anni qua-
tuor tempora.

Statuimus, ut jeju-
nia quatuor temporū
hoc ordine celebren-
tur. Primum in tū
Quadragesime, secun-
dum in Hebdomada
Pentecostes, tertium
vero in Septembri,
quartum in Decembri
more solito fiat.

Habemus quartam,
& sextam septimanæ
dies quibus solemniter
jejunamus.

Non reprehendet
nos quispiam quartam
& sextam feriam ob-
servantes, in quibus
nobis jejunare, secun-
dum traditionem præ-
ceptū. Quartam, qui-
dem propter initium
à ludæis consilium de
proditione Domini,
sextam autem, quod
iple pro nobis, passus
sit.

Per totum annum
jejunium hoc erua-
tur in sancta tot Ec-
clesia, quartam inquam,
& pro Sabbatho.

Philastrius, Anno 380.

Libro de Hæresibus, Hæresi 97.

Per annum quatuor, in Ecclesiâ, jejunia celebrantur: in Natali primum, deinde in Pascha, tertium in Epiphaniâ, quartum in Pentecoste.

Dier vasten-daghen houdt de Kercke in't jaer: Den eersten in de Kers-daghen / den tweeden in de Paesch-daghen / den derden inde Openbaringhe des Heeren / den vierden inde Suxen-daghen.

Den H. Augustinus, Anno 420.

Epistolâ 86. ad Casulanum Presbyterum.

Quod me consulis, utrum liceat Sabbatho jejunare; respondeo, si nullo modo liceret, profecto, quadraginta dies continuos, nec Moyses, nec ipse Dominus jejunasset.

Ghy vraeght mi / oft het gheozloft is op den Saterdagh te vasten? Ick antwoorde: Indien het gheenings gheozloft en waere / noch Moyses, noch Elias, noch den Heere selve en souden vierdigh daghen achter-volghens ghevast hebben.

B E S L U Y T.

Met wie sal ick't hier houden? ofte met de Leeraers van onse Weder-partye, de welke alle gheselde vasten-daghen verwerpen / ende houden booz superstitie; ofte met de Leeraers vande oude recht sinnighe Kercke / de welke dierghelijcke daghen (soo als blijkt npt de voozgaende gherupgenisse) booz goet houden / ende selve gebzupcht hebben? Seght gy mi / dat die oude Leeraers zyn menschen gheweest aen dwaelingen onderwozpen; ick vraghe oft de Leeraers van Partye mede geen menschen en zyn / die connen dwaelen? Waerom sal ick dan harr mecr moeten ghe-looben / als de Leeraers van die Kercke / de welke Partye selve bekent recht sinnigh gheweest te zyn? Waerom? om dat de Leeraers

raers van Partye haer roemen / dat sy Schyfture
 hoor haer hebben? Wel hoe? zijn dan de Leeraers
 vande oude recht-sinnighe Kercke / soo onerbaren
 geweest in Schyfture / dat sy niet en sage / dat dier-
 ghelijcke ghestelde vasten-daghen streden teghen
 Schyfture? ofte zijn sy soo goddeloos gheweest /
 dat sy eene ghewoonte hebben op-ghenomen / en
 gepresen / de welke sy wel wisten te stryden tegen
 Schyfture? Wat redelyck / ende verstandigh
 mensch sal my sulckx sonder vermetentheit / der-
 ven toestaen? de wetenschap die de Oudt-Daders
 hebben gehad vande Schyfture / blyckt genoegh
 uyt haere schyften: den schryck die sy hebben ghe-
 hadt vande superstitie / blyckt genoegh uyt hare
 hepligheyt. Wat willen wy dan loopen tot de poe-
 len / als wy connen comen tot de fonteynen?

HET III. CAPITTEL.

Van het ghebieden der Vasten-daghen.

§. I.

Bewijzen uyt Schryfture datmen sekere Vasten-
 daghen magh ghebieden.

1. Samuel ofte I. Regum Capite 14. Versu 24.

SAul hadde het volck besworen, segghende: Vervloecht
 zy den man, die spijsse eet, tot aen den avont, op dat
 ick my aen mijne vyanden wreke: Daerom en proefde dat
 gantsche volck gheene spijsse.

2. Paralipom. Capite 20. versu 3.

Josaphar nu vreesde, ende stelde sijn aensichte om den
 Heere te soecken: Ende hy riep een vasten uyt in gantsch
 Juda.